

Asia: VN/25636/2023

Väliaikainen poikkeaminen vesivoimalaitoksen lupamääräyksistä sähköjärjestelmän tasapainottamiseksi; työryhmän mietintö

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne sähköjärjestelmän käyttövarmuutta turvaavia toimia koskevista ehdotuksista (18 luvun 5 a §)

-

2. Lausuntonne sähköjärjestelmän käyttövarmuutta turvaavien toimien menettelyä ja viranomaisjärjestelmää koskevista ehdotuksista (18 luvun 5 b §)

-

3. Lausuntonne Energiaviraston tiedonsaantioikeutta koskevista ehdotuksista (18 luvun 5 c §)

-

4. Lausuntonne sähköjärjestelmän käyttövarmuutta turvaavista toimista johtuvien edunmenetysten korvaamista koskevista ehdotuksista (18 luvun 6 a §)

-

5. Lausuntonne ehdotuksen vaikutusten arvioinnista (erityisesti millaisia vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan ja onko ehdotuksilla muita kuin mietinnössä tunnistettuja vaikutuksia, mitä)

-

6. Lausuntonne vesivoiman tilapäisiä lisäämismahdollisuuksia ja sen vaikutuksia koskevan, päätösmenettelyä edeltävän selvityksen tarpeellisuudesta ja toteutuksesta

-

7. Muut huomionne ehdotuksesta

Sähköjärjestelmän toimitusvarmuus ja sähkön jatkuva saatavuus ovat kriittisiä tekijöitä yhteiskunnan toiminnan kannalta. Häiriötilanteissa sähköjärjestelmän vakauden ylläpito on keskeinen osa kansallista huoltovarmuutta. Vesivoimalla on sähköjärjestelmässä erityinen rooli säätövoimana sen

nopean ja luotettavan säädettävyyden vuoksi. Häiriötilanteissa, kuten suurten tuotantoyksiköiden irtikytkennöissä tai siirtoyhteyksien vioissa, vesivoimaa voidaan nopeasti lisätä järjestelmän tasapainon palauttamiseksi. Ehdotus mahdollistaisi vesivoimalaitosten tilapäisen poikkeamisen lupamääräyksistä tilanteissa, joissa sähköntuotannon nopea lisääminen on välttämätöntä sähköjärjestelmän käyttövarmuuden turvaamiseksi. Tällainen joustomekanismi on perusteltu sähköjärjestelmän toimintavarmuuden näkökulmasta.

Suomussalmen kunnan alueella sijaitsee kaksi vesivoimalaitosta sekä niihin liittyen säännösteltyjä vesistöjä. Vuokkijärven vaihteluväli on 6 metriä ja Kiantajärven 4 metriä. Suomussalmen kunnan edunvalvonnan eräänä painopistealueena on ollut säännösteltyjen vesistöjen aiheuttamien haittojen vähentäminen. Nykyisistä lupamääräyksistä poikkeaminen todennäköisesti vaikuttaa enenevässä määrin vesistöihin, ympäristöolosuhteisiin ja muihin vedenkäyttömuotoihin haitallisesti, eikä ole näinollen kunnan tavoitteiden mukaista. Siksi poikkeamien tulee olla:

- selkeästi rajattuja ajallisesti ja sisällöllisesti
- sidottuja todellisiin ja perusteltuihin häiriötilanteisiin
- valvottuja ja dokumentoituja

Lisäksi on tärkeää, että vesipuitedirektiivin tavoitteet ja ympäristönsuojelun näkökohdat säilyvät keskeisinä myös poikkeustilanteissa.

Suomussalmen kunta korostaa seuraavien ehtojen merkitystä:

- Tilapäiset poikkeamat tulisi lähtökohtaisesti toteuttaa vedenkorkeudesta annetun vaihtovälin puitteissa.
- Poikkeamien käyttö tulee rajata vain välttämättömiin häiriötilanteisiin.
- Toimenpiteiden vaikutuksia vesistöihin ja ympäristöön tulee tutkia ja dokumentoida aktiivisesti.
- Tarvittaessa tulee asettaa tarkentavia ehtoja poikkeamien toteuttamiselle.
- Poikkeamien käytöstä tulee raportoida läpinäkyvästi eri viranomaisille.

Edellä esitetyin perustein ehdotettu sääntelymuutos on perusteltu sähköjärjestelmän käyttövarmuuden ja huoltovarmuuden näkökulmasta, kunhan poikkeaminen lupaehtoista toteutetaan hallitusti, rajatusti ja ympäristövaikutukset huomioiden.

Lisäksi tulisi edistää koko maan kattavan sähkön vahvan kantaverkon rakentamista kaikkien valtakunnan alueiden saamiseksi sähkön tuotannon piiriin, huolehtia ydinvoimaloiden vuosihuoltojen oikea-aikaisuudesta, selvittää myös muiden tuotanto- ja varastointimenetelmien soveltuvuutta sähkön toimitusvarmuuden parantamiseksi sekä edistää sähkön kulutuksen vähentämisen vaikuttavuutta korkeimpien kulutuspiikkien aikana ja häiriötilanteissa.

Heikkinen Erno
Suomussalmen kunta - Suomussalmen kunnanhallitus